

Redengevende omschrijving gemeentelijke monumentenlijst

Ooipoortstraat 74

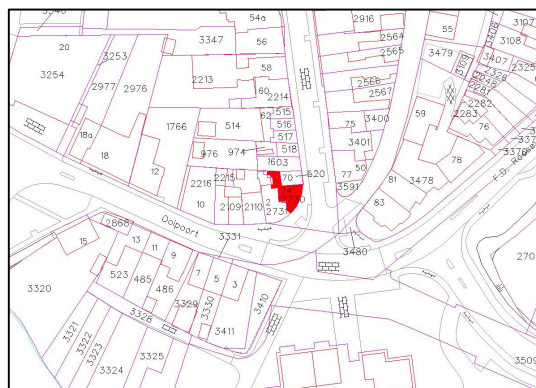
Monumentnummer : GM032

Straat : Ooipoortstraat
Huisnummer : 74
Toevoeging : ---
Postcode : 6981 DW

Kadastrale aanduiding : Doesburg
Sectie : C
Nummer : 2730

Naam object : ---
Bouwjaar : 1884
Architect : nb
Oorspronkelijke functie : woonhuis
Huidige functie : woonhuis

Inventarisatie/beschrijving : dhr. J. Krijnen
Datum beschrijving : 19-10-2012
Datum aanwijzing : 21-05-2013

Situering

Het hoekpand Ooipoortstraat 74/Ooipoort 2-4 is gesitueerd op de plek waar Ooipoortstraat en Zandbergstraat bij elkaar komen en samen eindigen op de F.D. Rooseveltsingel en Ooipoort

Hoofdopzet

Hoekpand met drie huizen op een kwartcirkelvormige plattegrond achter een kwartronde gevel. Het deels onderkelderde pand is één bouwlaag hoog en heeft een groot zadeldak dat in het midden wordt onderbroken door een dakhuis. Het linkerhuis is een winkel.

Historie

Het pand is gelegen aan het eind van de Ooipoortstraat binnen het zuidelijk deel van de binnenstad. Dit stadsdeel vormt een uitbreiding uit 1343 van de bestaande stad die in 1237 stadsrechten kreeg en kort ervoor moet zijn gesticht. De straat functioneerde als toegangsweg van en naar de Ooipoort, die in 1673 in opdracht van koning Lodewijk XIV werd opgeblazen. Ooipoortstraat 74 is gebouwd schuin tegenover de locatie van de verdwenen poort (midden op het kruispunt) achter het tracé van de middeleeuwse stadsomwalling, die ondanks latere aanpassingen in de Tachtigjarige Oorlog niet meer voldeed en na 1606 in opdracht van prins Maurits werd vervangen. Deze vestingwerken zijn in 1672 in opdracht van de Franse koning Lodewijk XIV geslecht en nadien niet meer hersteld. Ze werden vervangen door de Hoge en Lage Linies, die vanaf 1701 naar ontwerp van Menno van Coehoorn zijn aangelegd.

Na afwaardering van Doesburg tot vesting 2^e klasse in 1854 verrezen geleidelijk huizen op de wallen waaronder aan de Ooipoort en F.D. Rooseveltsingel.

Beknopte bouwgeschiedenis

Ooipoortstraat 74/Ooipoort 2-4 is gebouwd in het laatste kwart van de negentiende eeuw en dateert vrijwel ongewijzigd uit de bouwtijd. Rond 1935 is Ooipoort 4 voorzien van een winkelpui en is de dakkapel aan de straatzijde vervangen. Aan de achterzijde werd in 1987 een nieuwe dakkapel geplaatst. Het adres Ooipoortstraat 74 is aan de achterzijde in 1971 van een dakkapel voorzien. In 2004 kreeg Ooipoort 2 een nieuwe voordeur, nieuwe kozijnen en nieuw voegwerk.

Exterieur

Symmetrische, gemetselde, bakstenen voorgevel van een enkele bouwlaag op een grijs geverfde gecementeerde plint die met wit gepleisterde pilasters in vijf gevelvlakken is verdeeld. De linker woning is op de begane grond voorzien van een winkelpui. De gevel wordt aan de bovenzijde afgesloten met een wit gepleisterd fries en een houten bakgoot met geprofileerde lijst op eenvoudig geprofileerde klossen. Het metselwerk onder de goot is voorzien van eenvoudige rechte muurankers. De goot wordt ter plaatse van de entree van het middelste adres Ooipoort 2 onderbroken door het verhoogde metselwerk van een dakhuis. De linker en rechter woning zijn voorzien van een dakkapel.

Het metselwerk is uitgevoerd als kruisverband en voorzien van een gesneden voeg, die bij het adres Ooipoort 2 recentelijk is vernieuwd. Ter hoogte van de boven-, wissel- en onderdorpel zijn wit gepleisterde speklagen toegepast. De vensters zijn voorzien van grijs gecementeerde, bakstenen onderdorpels en zijn ontlast met segmentbogen met gepleisterde geboortestenen en sluitstenen met diamantkoppen. De wit gepleisterde boogvelden zijn voorzien van verdiepte, gekrulde versieringen. Kozijnen en ramen zijn alle in de laatste twintig jaar vernieuwd, waarbij in het adres Ooipoort 2 grote, ongedeelde glasvlakken in de openingen zijn geplaatst.

De winkelpui van Ooipoort 4 heeft een centraal geplaatste deur, geflankeerd door twee grote glasruiten. De pui is over de volle breedte voorzien van een bovenlicht met glas-in-lood.

De middelste vensteras is boven de voordeur van het adres Ooipoort 2 voorzien van een dakhuis, de goot is ter plaatse onderbroken. Het venster op de verdieping is net als de

overige vensters aan de bovenzijde ontlast met een segmentboog met een diamantkop in de sluitsteen en gestucte geboortestenen. Kozijn en ramen zijn recent vernieuwd. Het dakhuis wordt aan de bovenzijde afgesloten met een houten, gekartelde dakrand en een geprofileerde dakrand. De zijwangen zijn bekleed met zink. Van de twee dakkapellen is de linker in het verleden geheel vernieuwd en wordt hier verder niet beschreven. De rechter dakkapel is voorzien van twee draairamen, een klein fronton en zinken dakbekleding. De zijwangen zijn met geveerd plaatmateriaal afgewerkt. Tussen Ooipoortstraat 74 en Ooipoort 2 staat een gemetselde schoorsteen in het voorste dakvlak. De dakvlakken zijn belegd met gesmoorde, oud-Hollandse dakpannen.

Interieur

Ooipoortstraat 74

Kelder: bevindt zich aan de straatzijde van het huis en is toegankelijk via een paneeldeur en trap onder de opgang naar de verdieping van de burens (Ooipoort 2). De kelder is voorzien van gemetselde troggewelven tussen stalen I-profielen en een getralied kelderlicht ten behoeve van ventilatie en daglicht.

Begane grond: De indeling bestaat uit een centrale gang van voor- naar achtergevel, waarop de flankerende vertrekken uitkomen en die bij de achtergevel haaks naar rechts langs de achtergevel voert. De gang heeft een nieuw betegelde vloer en geeft via paneeldeuren met architraaflijst toegang tot de vertrekken. Halverwege de gang voert een historische trap met bovenaan een kwart onder een getoogde doorgang met impost naar de eerste verdieping. Het vertrek linksvoor is voorzien van een historisch vlak stucplafond. Tegen de muur aan de achterzijde van het vertrek is een schouw aanwezig van marbre noir de Golzinne (zwart Belgisch marmer). De vertrekken rechts van de gang zijn in het verleden samengetrokken tot een diepe woonkamer van voor- naar achtergevel, met rechtsvoor een kachel. Rechtsachter voert een deur naar de gang met een voormalig toilet en rechts de keuken met in het verlengde een badkamer.

Eerste verdieping: De trap voert met een kwart boven naar de verdieping, die geheel is afgewerkt met plaatmateriaal. Rechtsvoor en rechtsachter zijn twee slaapkamers aanwezig, die beide voorzien zijn van een dakkapel. Achter knieschotten is de kap zichtbaar die bestaat uit kreupele spanten van machinaal gezaagd naaldhout, die gordingen opvangen. Blokkeels tussen spantbenen en muurplaten vangen de spatkrachten op. De kap is voorzien van grenen dakbeschot. Op de overloop geeft een luik met een uitschuiftrap toegang tot een lage vliering.

Bouwdossiers

29-11-1971: het maken van een dakkapel aan de achterzijde

Literatuur

- Haans, F.A.C., H.J. van Capelleveen, *Beschrijving Ooipoortstraat 74 Doesburg*, 2-5-1990 (adviesnr. 30)
- Fermin, Bert en Michel Groothedde, *Twee Ooipoorten in Doesburg. Archeologische begeleiding van de rioolaanleg op het Mauritsveld te Doesburg*, Zutphen 2007

Waardering

Het pand dateert uit het laatste kwart van de negentiende eeuw en is op onderdelen goed bewaard gebleven. Leidend voor de waardebeoordeling zijn de betrekkelijke gaafheid van de architectuur, de ligging aan de straat, de ruimtelijke indeling op de begane grond en diverse onderdelen van de afwerking van het huis, zoals de behouden gebleven paneeldeuren met architraaflijsten en de schouw in het vertrek linksvoor.

Pand van algemeen belang voor de gemeente Doesburg vanwege de architectuurhistorische, stedenbouwkundige en cultuurhistorische waarde.
Het huis is architectuurhistorisch van belang als voorbeeld van een huis daterend uit het einde van de negentiende eeuw, deel uitmakend van een rijtje van drie woningen met dakhuis en vanwege het op onderdelen goed behouden gebleven interieur.
Het huis is stedenbouwkundig van belang vanwege de markante ligging en de grote bijdrage aan de lokaal-topografische situatie en de ruimtelijke samenhang met de buurpanden Ooipoort 2 en 4.
Het huis is cultuurhistorisch van belang als goed bewaard gebleven woning uit een rijtje van drie, gebouwd voor de lagere middenklasse uit het einde van de negentiende eeuw.